

Almanach

På åhret
Efter vår Herres och Frälsares
nåderike Födelse.

1714.

Efter gamle och nye Stylen
vthräknad

Öf
Stockholms

HORIZONT,

af
JOHANNE VALLERIO;

Mathes. Prof. i Upsala.

XX

Tryckt hos JUL. GEORG. MATTHIÆ.

Anwising
För en Hushållare.

I.

- H** Alla sina Underhafswande til flitig Kirckogång
och Christendoms öfning.
2. Frukåsterne efter Åhrstiden i rättan tid at Folsket uhdela.
 3. Elden bittigt och sent stöta och wårda/ och aldrig någon låta med bar Eld löpa.
 4. Skorstenaar/ Brandmurar/ Pipor/ Bakungar är- ligen ransaka och sota låta.
 5. I Ladugården flitigt wistas/ wid stillande fodret ackta/ hwart och ett Creatur sin bestedda deel tildela.
 6. Allehanda Wåta af Dyingia och Dråp wårja.
 7. Siårsgårdar och slikt städse wackta/ i tid bota och båttra.
 8. Sine Skogsörster försichteligen beställa.
 9. Sådesgårdet alla Åhrs tider noga för Dhågn/ Islop och Wata ackta.
 10. Otto: och Qwelle: Snylor intet försumma med Not: och Nåt: bindande/ slögande ic.
 11. I tid tilreda Winter Not: Eng.
 12. Gång Skomakare/ Skreddare/ Skinnare/ bruka om Sommaren til Gårdy: Fokares beklådnat.
 13. När tiden är/ rånfa och rödja Engiar.
 14. Sådes: Rågen måste han flitigt stöta och wårda.

25. Rens

15. Rensa op Hagar och Qwista under/ Riset föra på Åkren/ Hudar barkla låta för Brodtefen.
16. I rättan tid laga Åker: Redskapen til/ och annat smide i förråd hafwa/ som Skor och Söm.
17. Gersel och Stör måste intet förgåtas at samlas/ ansas/ ophwåssas och klyswas.
18. Wår: Bruket måste och granneligen stötas/ och Musten så til Sådet som Trådet noga i acht tagas.
19. Grinder/ Led/ Broar och slikt i ordning hålla.
20. Wår: Fiffen stödia/ liustra/ beshnnerligen i Snyd: derwaden/ Wårkar/ Mörte: Fiskar och annat/ Not: ten och Rättiande intet försumma.
21. Alla Huns bota och alla ting i tid förbåttra.
22. Wagn: Redskap och hwad som til Unde: Berg: ning behöfswes i förråd hålla.
23. Sånigen/ Swediande/ så Brännande som Fål: lande skal ock warfamligen stie.
24. Såden i rättan tijd i Huns igen införa/ i Stol sätta och låta Gålliggia.
25. Åhrs: Weden måste ock i rättan tid fallas.
26. Förklåring skal han hålla/ så at han af en Ko åhrligen har en Kalf och 3. Lispund Smör/ af Tac: kan ett Lamb/ 4. Marc. Ost/ 2. Marc. Uk/ af Ges: tenen Killing/ 5. Marc. Ost. Efter Suggan 3. 4. 5. 6. 7. eller flere Griisar/ af Siås och Hönß intet mindre. Af ett Stoo ett Föhl som på fierde Året draga kan.

27. Slach:

27. Slachteriet i hast skola alla Creatur giödas / ju då de något af Stubbe Gårdet ophämtat wa / en gödd Dre skal gifwa 2. Lispund Talg / Ros 1. Lispund Talg / en Stut eller Dwig 1. pund Talg / ett Får 2. a 3. Marc Talg / en 5. a 6. Marc / Beet 4. a 5. Marc / ett Swijn 1. pund eller 15. Marc / Jster / nem Gås / Jster / drar / Duun / Köfen. Fett 1c.

28. Dagwården i rättan tid bruk / och särdeles äkt taga Dagarnas längd der wid.

29. Utsodringen är ock nödig at acktas.

30. Foder: Boskap räknas så at ens egen Bonde föda Dwigan til 4. Ubr / Stuten til 5.

31. För Roswård hafwer man 1. Lispund Ost. gamla Getter och en Vock / eller 7. unga och en Vock åro Roswård / för Får fodras all Ullen / har de kan två Lamb / fodras ett der af / för en Ros 1. Lispund Smör eller 6. Daler Koppar Mynt / för 1. pund Drar / en Tunna Hwete / för Swijn halsparten Grisar. Hästen bekommer man igen / men för Stod får man Fölet med tillbaka. Allt hwood som fattas finnes uti den 13. Tomen af Adelig Sning.

Huru man Arbets: Foleket sina Syfflor uthdela Kan.

En Dräng kan tråda med ett Paar om dagen en Tunns Land / men åro några tillsammans och ge

da Drängiar / Kan det mera lida. En god Åkerman måste alltid giöma til Erådes och Sådesgårdet något gödd / at han der med sina Creatur lisa kan / och icke nödgas för Foderlösa spara föringen / hwilket i längden mycket skadar / ty är honom allbrandigast detta där wid ihog komma / och med Försigtighet / så med detta / som alt annat / at umgå / ja offta ibland låta Draga: ren flåsa och pusta.

Twenne Hion kunna skära med Lija 2. Skylar om Dagen / och sättat tillsammans.

Ehurwål jag håller före / en god Åkerman gör aldrabäst at han öfwar sitt Folk föråtta det samma med Handskåra / särdeles när Någen är fullmog / ty där igenom riiner han icke så mycket / och warder Halmen mycket redig där af / när Arbetaren får wid wånjes / skära de en Åker nästan lika snart.

Korn går långsammare at hempta op / men faller bättre för Lijan / det behöfwer man intet skåra med Handskåra.

En Dräng / sedan han har giordt sin Otto: Synla hemma / rychtat och stillat / går han om Hösten til Skog / med sin Waatsäck / han skal hugga 4. Laß Går: sel och 40. paar Smör om Dagen / hugga det wackert / oprensa och i hoop lägga / tilhållandes honom det / om intet alt / dock wid en Uda högt oplägga / för Snid och Slagg skull.

Lång:

Långved hugga två Drångiar om Dagen 10. Lagh
och läggiat wackert tillsammans/ sammalunda bdr en
Drång anten hemma på backen eller borta sköta och
flysua 1. Fann Wedh/ nem skal han om Währdagen
hugga i Skogen 4. Bryggweddar/ hwar af 48. Erå
och läggia dem tillsammans effter sig.

Tre Personer siängia om Dagen 100. Fannar
Stårdygård med tre paar Widior på Störn och half
Fann emellan hwar par Stödr.

En Karar dijka 50. Fannar nytt Dijke om Da-
gen/ två Spadtag på Botn/ och bråddar det där ef-
ter/ så blije det ett godt Spadtag diupt.

Fyra Karar trösta 4. Lagh til Ottowal/ 4. Lagh
til Morgon/ Wahlen/ 4. til Middagen/ och sedan 4.
Lagh til Qwällen.

En Drång kastar om Hösten 16. Tunnor/ men om
Währen då Dagarna äro långa 30. Tunnor.

En Drång binder en Uln Sköta af 300. Masker
om Ottan/ och en Uln om Qwällen.

En Drång bdr om Beckan binda en Slinge/ Not
6. Fannar lång och 60 Maskar dtup/ det bdr han
giöra Ottor och Qwällar.

En Kar kan så uth om Dagen 8 Tunnor Såd.

En Drång skal slå uth 6. Kar gålf om Dagen.

Tre Hion binda 6. gålf om Dagen.

En Gång/ Skomakare fordrar af sin Drång 3.
paar sålade Skoor om Dagen.

När

När ett Hion är til hwar Knut/ böra the huaga
opp fyra Hwarf om Dagen/ dem wäl dra och myssia.

En sådan Drång får i Löhn 4 Tunnor Såd/ 2.
Skådningar/ 4. paar Skoor/ 2. Mark Ull til Strum-
por/ och 2. Skfortor/ en grof och en grann.

En Drång bdr giöra 1. paar Kälkar/ en Skrin-
na/ 1. paar Skäflor til Winter/ Eng.

Sommar/ Eng en heel Wagn med Stegar dock u-
tan Hiul/ 2. Grepar/ 4. Keffor/ ett Harf/ Erå i ställe
för Skrinna.

Han bdr bära åt Bonden en Tunna Såd på Ryg-
gen i Gården hwar han will.

En Bonde/ Pijsa måste spinna om Beckan 2.
Mark Blår eller Ull/ och giöra fina Ladugård/ och
andra Sylor.

Uhr=